

TÁJÉKOZTATÓ

A MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK ERDŐSÍTÉSÉHEZ TÁMOGATÁST IGÉNYLŐK RÉSZÉRE

(segédlet a 88./2007. (VIII.17.) FVM rendelet értelmezéséhez)

Tisztelt Ügyfelünk!

Az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának „második pillérét” képező vidékfejlesztési politika intézkedései közé tartozik a „Mezőgazdasági területek első erdősítése” támogatás. Az intézkedés magyarországi bevezetésének jogszabályi alapja az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (jelenleg Darányi Ignác Vidékfejlesztési Program) alapján megjelent alábbi két végrehajtási rendelet:

- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendeletet, valamint
- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtott támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 88/2007. (VIII. 17.) FVM rendeletet (továbbiakban támogatási rendelet).

Jelen tájékoztató kiadvány megjelentetésével segítséget kívánunk nyújtani fenti rendeletek értelmezéséhez, a rendszer és a hozzá kapcsolódó adminisztratív teendők átfogó megismeréséhez, és ezzel az erdőtelepítési támogatás sikeres elnyeréséhez.

Amennyiben Ön mezőgazdasági területén erdőt szeretne telepíteni, és ennek megvalósításához élni kíván a támogatás adta lehetőségekkel, feltétlenül olvassa el ezt a tájékoztatót, mielőtt arról dönt, hogy a rendelkezésére álló területek közül melyiket és milyen módon erdősíti!

A kiadvány szerkezete a támogatás igénybevételével kapcsolatban felmerülő leggyakoribb gazdálkodói kérdéseket követi, az azokra adott válaszokkal kiegészítve reményeink szerint átfogó képet ad a támogatás lehetőségeiről és feltételrendszeréről. A könnyebb eligazodás érdekében a kérdések a tájékoztató elején, a vonatkozó oldalszámokkal együtt összegyűjtve megtalálhatók.

A tájékoztatóban foglaltak nem helyettesítik a rendelet pontos szövegét, de segítenek annak megértésében és alkalmazásában. Ha további információkra van szüksége, forduljon a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, valamint a megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságainak munkatársaikhoz.

Minden leendő ügyfelünknek sikeres kérelembenyújtást kívánok!

Budapest, 2013.05.07.

Palkovics Péter
MVH elnök

A tájékoztatóban megválaszolt kérdések:

- 1. MI A MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK ERDŐSÍTÉSE TÁMOGATÁS CÉLJA? 5**
- 2. MIRE LEHET TÁMOGATÁST IGÉNYELNI? 5**
- 3. MIRE TERJED KI AZ ELSŐ KIVITEL TÁMOGATÁSA? 5**
- 4. MIRE TERJED KI AZ ÁPOLÁS TÁMOGATÁSA? 5**
- 5. KI IGÉNYELHET MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK ERDŐSÍTÉSÉRE TÁMOGATÁST?..... 5**
- 6. VANNAK-E A TÁMOGATÁSNAK EGYÉB FELTÉTELEI?..... 6**
- 7. MELYEK A TÁMOGATHATÓ MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK?..... 7**
- 8. MI AZ ERDŐTELEPÍTÉSI-KIVITELEZÉSI TERV, ÉS HOGYAN JUTHATOK HOZZÁ? 7**
- 9. MELY INTÉZMÉNYEK FELELŐSEK A JOGCÍM VÉGREHAJTÁSÁÉRT? 7**
- 10. HOGYAN IGÉNYELHETŐ TÁMOGATÁS A MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK ERDŐSÍTÉSÉRE? 7**
- 11. HÁNY KÉRELMELEHET BENYÚJTANI EGY BENYÚJTÁSI IDŐSZAKBAN? 8**
- 12. MEKKORA TERÜLETRE LEHET TÁMOGATÁST IGÉNYELNI? 8**
- 13. MIT TARTALMAZ A TÁMOGATÁSI KÉRELEMCSOMAG? 8**
- 14. HOL KAPHAT SEGÍTSÉGET A KÉRELEM KITÖLTÉSÉHEZ?..... 8**
- 15. HOGYAN TÖRTÉNIK AZ EGYEDI BLOKKTÉRKÉPEK IGÉNYLÉSE? 9**

16. MILYEN SZABÁLYOK ALAPJÁN KELL RAJZOLNI AZ EGYEDI BLOKKTÉRKÉPEKRE?

ÉRINTHET-E EGY ERDŐRÉSZLET TÖBB FIZIKAI BLOKKOT?..... 9

17. MIKOR SZÜKSÉGES / LEHETSÉGES A FIZIKAI BLOKK HATÁRAINAK, ÉS A FIZIKAI BLOKKON BELÜLI (NETTÓ) TÁMOGATHATÓ TERÜLETNEK A MEGVÁLTOZTATÁSA? 9

18. HOGYAN TÖRTÉNHEK A TÁMOGATÁSI KÉRELEMCSOMAG BENYÚJTÁSA? 10

19. MI A KÉRELEM BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE? 10

20. VAN-E LEHETŐSÉG A KÉRELMEK HIÁNYPÓTLÁSÁRA? 10

21. MÓDOSÍTHATÓ, ILLETVE VISSZAVONHATÓ-E A TÁMOGATÁSI KÉRELEM? 10

22. MITŐL FÜGG A TÁMOGATÁS MÉRTÉKE? 11

23. HOGYAN TÖRTÉNIK A TÁMOGATÁSI ÖSSZEG KISZÁMÍTÁSA?..... 11

24. HOGYAN TÖRTÉNIK A TÁMOGATÁSI KÉRELMEK RANGSOROLÁSA? 12

25. MIKOR ÉRTESÜL AZ ÜGYFÉL A KÉRELEM JÓVÁHAGYÁSÁRÓL?..... 12

26. HOGYAN JUTNAK A TÁMOGATÁSHOZ A HELYT/ RÉSZBEN HELYT ADÓ HATÁROZATTAL RENDELKEZŐ ÜGYFELEK? 12

27. HOGYAN NYÚJTHATÓ BE FELLEBBEZÉS AZ ELUTASÍTÓ HATÁROZATTAL SZEMBEN? 12

28. HOGYAN TÖRTÉNIK A MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK ERDŐSÍTÉSE TÁMOGATÁST IGÉNYLŐ ÜGYFELEK ELLENŐRZÉSE? 12

29. MILYEN LEHETSÉGES SZANKCIÓKBAN RÉSZESÜLHETNEK A TERMELŐK? 12

30. MILYEN SZABÁLYAI VANNAK AZ ÜGYFELEK IRATOKBA TÖRTÉNŐ BETEKINTÉSÉNEK? 14

1. Mi a mezőgazdasági területek erdősítése támogatás célja?

A támogatás célja a mezőgazdasági területek erdősítésével:

- a mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területek erdőgazdasági művelés alá vonása,
- az erdők védelmi, gazdasági, szociális és közjóléti szerepének növelése,
- az egész Közép-európai régió környezeti állapotára kiható, levegőtisztító, szén-dioxid-megkötő, biodiverzitást növelő, talajvédelmi és kedvező vízgazdálkodást elősegítő hatások érvényesítése,
- a vidéki térségek természeti és táji örökségének fenntartása, a lakosság életkörülményeinek javítása,
- az erdészeti ágazat fejlesztése révén a vidéki foglalkoztatottsági viszonyok javítása,
- az erdőterület növelésével a fa, mint a megújuló, környezetbarát és természetes energiaforrás mennyiségének biztosítása, valamint az ország faanyagszükségletének egyre nagyobb arányban hazai forrásból történő kielégítése.

2. Mire lehet támogatást igényelni?

A támogatási rendelet 2. § 10. pontja alapján jogosult mezőgazdasági területeken történő erdőtelepítéshez vissza nem térítendő normatív támogatás vehető igénybe:

- a. Első kivételhez, az erdőtelepítési engedélyben jóváhagyott kiegészítő intézkedésekkel együtt.
- b. Az erdőtelepítés ápolásához a telepítést követő öt évben.
- c. Az erdőtelepítés miatti jövedelem kiesés pótlásához (fafajtól függően) legfeljebb 15 éves időtartamra.

3. Mire terjed ki az első kivétel támogatása?

Az első kivétel támogatása két részből tevődik össze:

- Az alaptámogatás, az ültetésen kívül (ami tartalmazza az ültetőgödör vagy magágy készítését, a csemete, suháng földbe való kihelyezését, illetve a magvetést, a sorkitűzést a kítűző anyag árával és helyszínre szállításával) magában foglalja a tervezés (talajvizsgálat, tervdokumentáció összeállítása), a talaj-előkészítés, a szaporítóanyag, a növényvédelem célállomány-típustól (fafajtól) függően a tőrevágás, egyszálra metszés, az országos átlagnak megfelelő 20 %-os természetes csemetepusztulás pótlásának valamennyi (munkaerő, anyag, energia) költségét is.
- A kiegészítő intézkedések célja az új erdőtelepítések talajának, élővilágának, faanyagának védelmét szolgáló többletráfordításainak normatív alaptámogatáson felüli támogatása. Az erdőtelepítés megóvása érdekében tartalmazhatja a talaj védelmét, a legelő állatok, vad és taposási kár elleni, a káros belvizek elleni valamint a tűzkár elleni megelőző védelmet. A kiegészítő intézkedések csak abban az esetben kerülnek támogatásra, ha azok megnevezése és mértéke az erdőtelepítési engedélyben is szerepel.

4. Mire terjed ki az ápolás támogatása?

A telepített erdő ápolása és védelme, beleértve a biotikus károsító hatások ellen szükséges védőintézkedéseket, az erdőtelepítés évenkénti ápolását (gépi gyomirtás, kapálás, sarlózás, nyesés, stb.), károsítók elleni védelmét, tűzvédelmi pászta szántását, valamint tisztántartását. Az első ápolás az első kivétel évében történik.

5. Ki igényelhet mezőgazdasági területek erdősítésére támogatást?

A támogatás igénybevételére jogosult az az ügyfél, aki:

- a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 30. §-a szerinti ügyfél-azonosítóval rendelkezik;

- a mezőgazdasági terület tulajdonosa, vagy aki a jövedelempótló támogatás támogatási időszakát meghaladóan legalább 5 évig jogosult a támogatási kérelem szerinti mezőgazdasági terület használatára;
- rendelkezik a nevére szóló és az erdőrészletre vonatkozó erdőtelepítési engedéllyel;
- a támogatási kérelem benyújtását megelőző 2 naptári évben mezőgazdasági területek erdősítésére vonatkozó támogatás igénybevétele esetén nem került kizárásra a támogatási feltételek súlyos gondatlanságból vagy szándékosan történő megszegése miatt;
- nincs lejárt tartozása a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) felé;
- megfelel az államháztartásról szóló törvényben szabályozott rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményének,
- rendelkezik a területileg illetékes természetvédelmi hatóság erdősítésre vonatkozó támogató nyilatkozatával, amennyiben nem védett és nem NATURA 2000 gyepterületen végzi a telepítést.

A támogatás igénybevételére NEM jogosult, aki az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásokról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 23. cikke szerinti **gazdaságátadási támogatásban részesül**.

Jövedelempótló támogatásra jogosult, aki a kérelemben szereplő területre a támogatási kérelem benyújtásának évében, vagy az azt megelőző évben egységes területalapú támogatást vett igénybe (SAPS).

Kiemelt jövedelempótló támogatást csak mezőgazdasági termelő vehet igénybe. Mezőgazdasági termelő az a mezőgazdasági tevékenységet folytató természetes személy, akinek a támogatási kérelem benyújtásának évében jövedelme legalább 25%-a mezőgazdasági tevékenységből származik, **és** munkaidejének legalább 25%-ában mezőgazdasági tevékenységet végez.

Mezőgazdasági tevékenységnek e jogcímben a növénytermesztés, kertészet, állattenyésztés, szaporítóanyag-termesztés, vegyes gazdálkodás, növénytermesztési szolgáltatás, állattenyésztési szolgáltatás, betakarítást követő szolgáltatás, vetési célú magfeldolgozás, vadgazdálkodás fogadható el, azaz a TEÁOR'08 rendszerben 01.11-01.70 szakmakódú tevékenységek.

Jövedelemnek tekintendő az egyéni vállalkozók, őstermelők, családi gazdálkodók esetében a támogatási kérelem benyújtásának évére vonatkozó tevékenységből származó adóalapba számító bevétel, amelynél **a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.)** szerinti költségek fedezetére vagy fejlesztési célra folyósított támogatás, valamint a 88/2007. (VIII.17.) FVM rendelet és a 132/2004. (IX. 11.) FVM rendelet szerinti támogatás nem vehető figyelembe, viszont az Szja tv. szerinti egységes területalapú támogatás, ha az ügyfél 2. § 19. pontja szerinti mezőgazdasági tevékenységből származó bevételt is tud igazolni, figyelembe vehető.

Amennyiben a kérelmező 50 % feletti állami tulajdonban levő gazdasági társaság, illetve központi költségvetési szerv, **csak az első kivitelhez** jogosult támogatás igénybevételére.

	Első kivitel	Ápolás	Jövedelempótló	
			alap	kiemelt
Mezőgazdasági termelő	x	x	x	x
Természetes személy vagy 50 % alatti állami tulajdonú gazdasági társaság	x	x	x	—
Központi költségvetési szerv vagy 50 % feletti állami tulajdonú gazdasági társaság	x	—	—	—

6. Vannak-e a támogatásnak egyéb feltételei?

Az erdőtelepítési engedélyt a kérelemhez **NEM kell mellékelni**, de a számát **kötelező** a támogatási betétlapokon az erre vonatkozó rovatba beírni!

Jelen támogatás nem vehető igénybe:

- karácsonyfa- és díszítőgallytelep létesítésére, és egy vágásfordulóra létesített faültetvényre,
- 15 évnél rövidebb vágásfordulóra telepített faállományra,
- fás szárú energetikai célú ültetvények létesítésére,

- NATURA 2000 területeken Akác, Nemesnyár, és Fenyő támogatási csoportba tartozó célállományokra,
- a tervezett erdőtelepítés helye szerinti erdészeti tájban „Nem támogathatónak” minősített célállomány-típusra (támogatási rendelet 1. számú mellékletében „N” kóddal jelöltek),
- az alábbi fafajok telepítésére: zöld juhar, bálványfa, amerikai kőris, kései meggy, gyalogakác,
- az erdő igénybevételenek ellentételezéseként, az erdőtelepítési-kivitelezési terv tartalmi elemeit az erdőről, az erdő védelméről szóló 2009. évi XXXVII. törvény (továbbiakban: Evt.) 78. § (3) bekezdése alapján előírt csereerdősítésre.

A már megkezdett erdőtelepítés az intézkedés keretében nem támogatható. Megkezdett erdőtelepítésnek minősül:

- gyepek esetében a talaj-előkészítés,
- szántók esetében a csemeteültetés, dugványozás vagy magvetés,
- a kiegészítő intézkedés megvalósítása.

Az erdőtelepítés a támogatási kérelem benyújtása előtt **nem** kezdődhet meg, megkezdett erdőtelepítés esetén a kérelem elutasításra kerül. A támogatási kérelem benyújtása után, a támogatási határozat közléséig csak saját felelősségre kezdhető meg az erdőtelepítés.

7. Melyek a támogatható mezőgazdasági területek?

Az ügyfél által erdőtelepítésre kiválasztott területnek a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (továbbiakban: MePAR) alapján **támogatható területnek kell lennie.**

A MePAR egyedi blokkterkép a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Közvetlen Támogatások Igazgatósága Erdészeti Támogatások Osztálya címére (1385 Budapest 62 Pf 867) küldött levélben postai úton (G015D nyomtatványon) igényelhető.

8. Mi az erdőtelepítési tervdokumentáció, és hogyan juthatok hozzá?

Erdőtelepítési-kivitelezési tervet csak felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező személy (erdőmérnök), vagy ilyen személyt foglalkoztató szervezet készíthet. Az erdőtelepítési-kivitelezési tervet a területileg illetékes megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságához kell benyújtani az alapeljárási díj befizetése mellett. Az erdészeti hatóság külön hatósági eljárás keretében bírálja el az érintett szakhatóságok bevonásával. Az erdőtelepítési-kivitelezési terv elfogadásáról vagy elutasításáról az erdészeti hatóság határozatban dönt. Az erdőtelepítési-kivitelezési terv tartalmi elemeit az Evt. és annak végrehajtásáról szóló 153/2009. (XI. 13.) FM rendelet (továbbiakban: Vhr.) tartalmazza. Az Evt., és a Vhr. az erdőtelepítési-kivitelezési terv általános felépítéséről rendelkezik, ezeken túl jelen intézkedés esetében a következőket kell figyelembe venni:

- Az erdőrészek erdőtelepítési tervdokumentációban tervezett területéből a MePAR alapján támogathatónak minősülő mezőgazdasági területre („SAPS” terület) állapítható meg támogatás.
- Amennyiben az ügyfél kiegészítő intézkedés után is szeretne támogatást igénybe venni, az erdőtelepítési-kivitelezési tervnek tartalmaznia kell a tervezett kiegészítő intézkedéseket, és azok mértékét. A tervezett kiegészítő intézkedés megvalósíthatóságát az erdészeti hatóság a terv bírálatakor bírálja el, és az erdőtelepítési engedélyben rögzíti, mértékével együtt.

9. Mely intézmények felelősek a jogcím végrehajtásáért?

A Darányi Ignác Vidékfejlesztési Program (DIVIP, korábban ÚMVP) szerinti „Mezőgazdasági területek erdősítése” támogatási jogcím az Európai Unió Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapja és a nemzeti költségvetés által finanszírozott intézkedés, melynek végrehajtásáért az MVH felel. Az intézkedés végrehajtásának szakmai elemeit a NÉBIH végzi, a két intézmény közötti delegálási szerződés alapján. A támogatási kérelmek befogadását, ellenőrzését, és pontozását a területileg

illetékes megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóság végzi. A támogatási döntést a NÉBIH által összeállított országos rangsor, és a rendelkezésre álló keret alapján az MVH hozza meg.

10. Hogyan igényelhető támogatás a mezőgazdasági területek erdősítésére?

A támogatás elnyeréséhez támogatási kérelem csomagot kell benyújtani a támogatási rendelet, valamint az MVH 73/2013. (V.7.) közleménye alapján. A támogatási kérelemcsomaghoz, a kitöltendő nyomtatványokhoz, és a kitöltési útmutatójukhoz a megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságain, a megyei MVH kirendeltségeken lehet hozzájutni, illetve letölthetők a következő honlapokról: www.nebih.gov.hu, www.mvh.gov.hu.

11. Hány kérelmet lehet benyújtani egy benyújtási időszakban?

Egy kérelmező egy benyújtási időszakban az adott erdőrészlet elhelyezkedése szerint illetékes megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságához csak egy kérelmet nyújthat be, a benyújtási időszakon belül azonban módosítható a kérelem, azaz új erdőrészleteket adhat hozzá a korábban benyújtott kérelemhez a megfelelő nyomtatványok kitöltésével.

12. Mekkora területre lehet támogatást igényelni?

A legkisebb támogatható terület:

- 1 ha (az erdőrészletnek a koronavetülettel együtt el kell érnie az 1 ha-t),

- ennél kisebb (legalább 0,5 ha) csak más erdőterülettel, vagy a támogatási kérelemben szintén szereplő legalább 0,5 hektár nagyságú erdősítendő területtel közvetlenül határos mezőgazdasági terület esetén lehet, ha azzal az Evt. 16. § (8) bekezdése szerint természetben összefüggőnek tekinthető (azaz amelyet közút, vasút, folyó vagy más, erdőnek nem minősülő terület nem szakít meg), vagy attól legfeljebb egy, az Evt. 4. § (1) bekezdés b) vagy d) pontjának megfelelő terület (külterületen található fásítás vagy erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület) vagy c) pontja szerinti erdészeti létesítmény választja el.

13. Mit tartalmaz a támogatási kérelemcsomag?

A támogatási kérelem kötelező részei:

- **támogatási kérelem (D0400-08) főlap**

adattartalma:

- kérelmező azonosító adatai (név, ügyfél-azonosító);

- kapcsolattartási információ;

- a kérelem tárgya (új támogatási kérelem, kérelemmódosítás);

- a mezőgazdasági termelő számára juttatható magasabb összegű, kiemelt jövedelempótló támogatás igénylése;

- nyilatkozatok.

- A támogatás alapját képező terület minden egyes erdőrészletéhez egy-egy külön **(D0401-03) betétlapot** kell kitölteni, melynek tartalmaznia kell:

- a kérelmező azonosító adatait (név és az ügyfél-azonosító);

- az adott erdőrészletre vonatkozóan meg kell jelölni az adatlap típusát, vagyis, hogy az adott adatlap miért kerül beadásra:

a. új támogatási kérelem részeként

b. már beadott (a támogatási kérelem benyújtási időszakban benyújtott) kérelem módosításaként

c. már beadott (a támogatási kérelem benyújtási időszakban benyújtott) kérelemben szereplő erdőrészlet visszavonása (ha mégsem kívánja a támogatást az adott erdőrészletre igényelni);

- az erdőrésztlet-azonosító adatokat (községhatárt, tag, erdőrésztlet);
- sorszámot: a telepíteni kívánt erdőrésztleteket a kérelmezőnek vázolni kell a mellékletként beadott blokkterképen, megfelelő sorszámmal ellátva;
- állománytípust (a tervdokumentációt jóváhagyó határozaton szereplővel egyezően);
- hasznosítási kódot a kitöltési útmutatóban megadott kódlista alapján;
- területazonosító adatokat:
 - a) blokkazonosítót: A MePAR blokkterképen szerepel
 - b) az adott blokkba eső területet -- FONTOS!** Csak akkor lehet egy erdőrésztlet több blokkban, ha az erdőrésztlet területe egybefüggő!
- az igényelt kiegészítő intézkedés mértékét
- nyilatkozatot ápolási, illetve jövedelemptólló támogatásról való lemondásról.

Az erdőtelepítési engedély erdészeti igazgatóságnál maradó példányát az ellenőrzés során összevetik a kérelmen feltüntetett adatokkal!

A kérelmezőnek a támogatási kérelemhez csatolni kell valamennyi erdőrésztletről **blokkterképet**, berajzolva és megszámozva (a betétlapon lévővel egyező sorszámon!) az adott blokkban található erdőrésztleteit.

14. Hol kaphat segítséget a kérelem kitöltéséhez?

Az MVH a támogatási kérelemcsomagokhoz kiad egy részletes kitöltési útmutatót, melyhez a megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságain, az MVH kirendeltségeken lehet hozzá jutni, illetve elektronikus formában a www.mvh.gov.hu, és a www.nebih.gov.hu honlapokon található meg.

A megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságai a támogatási kérelem kitöltéséhez technikai segítséget nyújtanak.

15. Hogyan történik az egyedi blokkterképek igénylése?

A támogatási kérelem mellékleteként beadandó blokkterképeket az MVH megyei kirendeltségein a G015D számú nyomtatványon lehet igényelni.

16. Milyen szabályok alapján kell rajzolni az Egyedi blokkterképekre? Érinthet-e egy erdőrésztlet több fizikai blokkot?

Az egyedi blokkterképeken történő rajzolás a **Mezőgazdasági területek erdősítése intézkedés támogatási kérelem betétlapon** megadott, támogatásra bejelentett erdőrésztletekkel áll szoros összefüggésben. Minden egyes, a kérelemben feltüntetett erdőrésztletet be kell rajzolni a megfelelő egyedi blokkterképeken. A berajzolt erdőrésztlet közepére kell írni a sorszámát, melyet a betétlap megfelelő mezőjébe (sorszám) szintén be kell írni.

Fontos, hogy a fizikai blokkterképeken az erdőrésztlet területét, folyamatos, a térkép színétől elütő vonallal kell berajzolni. Az erdőrésztlet sorszámát szintén olvashatóan és jól láthatóan kell feltüntetni. Ha a kitöltés során az erdőrésztlet berajzolásakor hibát vétett, azt a térképen úgy javíthatja, hogy a helytelenül behúzott vonalat keresztben többször áthúzza.

Egy erdőrésztlet csak akkor érinthet több blokkot, ha az a valóságban egy összefüggő erdőrésztletet fog képezni, vagyis nem megy rajta keresztül például út, vagy bármely más módon nem tagozódik több darabra, melyek ténylegesen indokolnák a külön blokkba tartozást. Ez esetben valamennyi érintett blokkot fel kell tüntetni az erdőrésztletre vonatkozó betétlapon! Ekkor is egy erdőrésztletnek egy sorszámot kell kapnia. Ilyen esetekben a hivatal helyszíni ellenőrzést követően kezdeményezni fogja a blokkhatárok módosítását. Amennyiben az erdőrésztlet több blokkot érint, minden egyes blokkról külön blokkterképet kell benyújtani, bejelölve rajta az erdőrésztlet blokkba eső részét. Ha viszont egy blokkban több erdőrésztlet helyezkedik el, akkor csak egy blokkterképet kell benyújtani.

FONTOS! Nem támogatható területre rajzolt erdőrésztlet nem fogadható el. Amennyiben a blokk kialakításával nem ért egyet, módja van változásvezetési kérelem benyújtására (lásd 17. pont).

17. MIKOR SZÜKSÉGES / LEHETSÉGES A FIZIKAI BLOKK HATÁRAINAK, ÉS A FIZIKAI BLOKKON BELÜLI (NETTÓ) TÁMOGATHATÓ TERÜLETNEK A MEGVÁLTOZTATÁSA?

Amennyiben a kérelmezett blokk kialakított határa, illetve a támogatható terület nagysága a kérelmező érdekeit sérti, lehetőség van arra, hogy az MVH vagy az ügyfél kezdeményezze adott blokkról az adatbázisban szereplő információk felújítását/változtatását és a támogatható terület méretének változtatását. Az ügyfél a fizikai blokk határainak, vagy támogatható területeinek változását ügyfélkapun keresztül elektronikus úton, az egységes kérelem vagy papíralapon a bejelentésére szolgáló nyomtatványnak (a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet 1. számú melléklete) az MVH megyei kirendeltségére történő benyújtásával kérelmezheti. A nyomtatványhoz a falugazdásznál, az MVH ügyfélszolgálatán és honlapján (www.mvh.gov.hu) lehet hozzájutni. A kitöltött nyomtatványhoz csatolni kell az adott blokkra vonatkozó Egyedi blokkterképet, amelyen egyértelműen, rajzzal meg kell jelölni a változást. **Figyelem!** Amennyiben az erdőtelepítés tervezett területén 2013. évben egységes területalapú támogatást igényel, akkor a változásvezetési kérelmet az egységes kérelem keretében indítsa meg a W0131 nyomtatványon!

Kizárólag 2013. évi egyedi blokkterképre vonatkozóan lehet változásvezetést kezdeményezni! Az MVH nem fogad el 2013-tól régebbi blokkterképen berajzolásra került változtatási igényt! A nyomtatványon lévő indoklásnak és a csatolt Egyedi blokkterképen lévő rajznak összhangban kell lennie (blokkazonosító, terület-megjelölés stb.), és egyértelműen tükröznie kell az Egyedi blokkterkép és a valóság közötti eltérést.

A Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI) megvizsgálja a változásvezetési kérelem helytállóságát, majd az MVH a FÖMI által adott állásfoglalás alapján határozatban dönt a változtatás szükségességéről, valamint tájékoztatja a bejelentő ügyfelet a döntésről, a FÖMI gondoskodik a változások MePAR-ban történő átvezetéséről.

A 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet 7. § (4) bekezdése alapján az október 1-jéig benyújtott változásvezetési kérelemben bejelentett és az MVH által elfogadott változtatások a következő évi kérelmezés idejére kerülnek átvezetésre. **Ez azt jelenti, hogy aki nem támogatható területre kíván erdőt telepíteni, annak még a támogatási kérelem benyújtásának évét megelőző év október 1-jéig kell változásvezetési kérelmet benyújtani.** Arra az erdőrészletre, mely nem támogatható területre van berajzolva, nem nyújtható ezen jogcím keretében támogatás.

18. Hogyan történhet a támogatási kérelemcsomag benyújtása?

A kitöltött, és a szükséges mellékletekkel ellátott támogatási kérelmeket az erdőrészlet elhelyezkedése szerint illetékes megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságaihoz postai úton kell benyújtani.

A **postai úton** feladott küldeményeket javasolt tértivevényes küldeményként feladni.

19. Mi a kérelem benyújtási határideje?

A támogatási kérelem benyújtási időszaka: **2013. május 1. - 2013. június 30.**

Mivel 2013-ban június 30. munkaszüneti napra esik, ezért **még 2013. július 1-jén 24 óráig** postára adható a kérelem. A kérelem benyújtási időpontja a postára adás időpontja.

20. Van-e lehetőség a kérelmek hiánypótlására?

Amennyiben az erdészeti igazgatóság a kérelmek ellenőrzésekor hiányosságot észlel, akkor az MVH a hiányosan benyújtott támogatási kérelmet benyújtó ügyfélnek hiánypótlásra felszólító végzést küld, ha az adott hiányosság nyilvánvaló hibaként nem javítható.

A hiánypótlásokat a hiánypótlásra felszólító végzésben meghatározott határidőn belül lehet benyújtani. Amennyiben az ügyfél határidőre nem pótolja a hiányosságokat, akkor a kérelem a rendelkezésre álló adatok alapján kerül elbírálásra, ami a kérelem részben vagy egészben történő elutasításához vezethet.

21. Módosítható, illetve visszavonható-e a támogatási kérelem?

Támogatási kérelem módosítása

A támogatási kérelmet az ügyfél a benyújtásra nyitva álló határidő végéig **módosíthatja**, illetve kiegészítheti. A határidőt követően a támogatási kérelemben meghatározott támogatási alapra, illetve összegre nézve nincs lehetőség módosítási kérelem benyújtására.

A módosítási határidő: 2013. július 1.

A módosítás keretében:

- a főlapon és a betétlapokon szereplő adatok kiegészíthetőek, módosíthatóak;
- újabb (erdőrészletekre vonatkozó) betétlapok adhatók be.

Az első kivétel részben történő elmaradása:

A részleges visszavonásra a támogatási rendelet 7. § (2) bekezdése alapján van lehetőség.

A támogatásra jogosult köteles az első kivetelt legkésőbb a támogatási határozat jogerőre emelkedését követő második év május 15-éig megvalósítani. Ha az első kivétel a támogatási határozatban szereplő területen az első kivétel megvalósításának végső időpontjáig, azaz legkésőbb a támogatási határozat jogerőre emelkedését követő második év május 15-éig csak részben valósul meg, az elmaradással érintett területre vonatkozó támogatási jogosultság az adott kérelem vonatkozásában megszűnik.

Az intézkedésben való részvételtől történő visszalépés:

A 2007. évi XVII. törvény 57. § (5) bekezdése alapján a támogatás folyósításáig lehetőség van az intézkedésben való részvételtől történő visszalépésre, amennyiben azonban az ügyfél már nyújtott be kifizetési kérelmet és ellenőrizték, ami alapján szabálytalanság magállapítása történt, abban az esetben a szabálytalanságokra vonatkozó jogkövetkezmények ettől függetlenül megállapításra kerülnek.

„Amennyiben az intézkedés befejezését megelőzően az ügyfél arra irányuló kérelmet ad be, hogy valamely intézkedésben, vagy intézkedéscsoportban való részvételtől visszalép, és a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv az adott ügyben már jogerőssé vált határozatot hozott, azonban a támogatás folyósítása még nem történt meg és az intézkedésben vagy az intézkedéscsoportban való részvételtől történő visszalépéshez közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus vagy egyéb jogszabály külön jogkövetkezményt nem fűz, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv az ügyben hozott határozatát visszavonja.”

A kérelem módosítására, visszavonására nincs mód akkor,

- ha az MVH már értesítette a kérelmezőt a kérelemben feltárt esetleges szabálytalanságokról;
- ha a lefolytatott helyszíni ellenőrzés során szabálytalanság került megállapításra, akkor a kérelem szabálytalansággal érintett részére vonatkozóan csak a helyszíni ellenőrzésről való tudomásszerzést megelőzően benyújtott módosítás, illetve visszavonás fogadható el.

A visszavonás az erre vonatkozó kérelem benyújtásának időpontjától hatályos. A visszavonásnak semmilyen következménye nincs a jövőbeli kérelmekre.

Nyomtatványok

A támogatási kérelem módosítását, erdőrészlet visszavonását a támogatási határozat kézhezvételéig az ügyfél a Mezőgazdasági területek erdősítése támogatási kérelem Főlap (D0400-08), és a Mezőgazdasági területek erdősítése támogatási kérelem Betétlap (D0401-03) erdőrészlet

elhelyezkedése szerint illetékes megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságához történő benyújtásával teheti meg.

A nyomtatványokhoz hozzájuthat az MVH megyei kirendeltségein, illetve a megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságain, valamint a következő honlapokon: www.mvh.gov.hu és www.nebih.gov.hu.

A teljes támogatási kérelem visszavonására, vagyis az intézkedéstől való visszalépésre nincs nyomtatvány, a lemondásra irányuló kérelmet az ügyfél az erdőrészlet elhelyezkedése szerint illetékes megyei kormányhivatal erdészeti igazgatóságához történő benyújtásával teheti meg. Az intézkedéstől való visszalépésre irányuló kérelmet a támogatásra jogosultnak kell benyújtania és aláírnia.

Amennyiben a támogatási határozattal rendelkező ügyfél úgy dönt, hogy nem fogja megvalósítani a telepítést a támogatási határozatban szereplő területen, abban az esetben a kilépési szándékát mindenképpen jelezze a fentiek szerint.

22. Mitől függ a támogatás mértéke?

1. az első kivitel normatív alap támogatás mértéke függ:
 - a telepítendő fafajtól
 - a terület lejtésétől – 10 fok alatti vagy feletti lejtésű (géppel járható vagy sem)
2. a kiegészítő intézkedés támogatásának mértéke függ:
 - a választott kiegészítő intézkedés fajtájától
3. az ápolási támogatás mértéke függ:
 - a telepített fafajtól
 - a terület lejtésétől – 10 fok alatti vagy feletti lejtésű (géppel járható vagy sem)
4. a jövedelempótló támogatás időtartama függ:
 - a telepített fafajtól
5. a jövedelempótló támogatás nagysága függ:
 - a terület korábbi hasznosításától (gyep/legelő vagy egyéb mezőgazdasági terület)
 - az ügyfél státuszától (támogatási rendelet szerinti mezőgazdasági termelő vagy sem)

A támogatás mértékét a támogatási rendelet 4. §-a, valamint 5. és 6. melléklete tartalmazza.

23. Hogyan történik a támogatási összeg kiszámítása?

A támogatási összegek számítása a támogatási rendeletben megjelent normatív összegek alapján történik.

- Az első kivitel esetében a támogatási összeg számítási alapja az erdőtelepítés területe, valamint a táblázatokban szereplő normatív összeg, amely függ a telepíteni kívánt fafajtól, valamint attól hogy a terület védett-e, géppel járható, vagy sem. A normatív összeg, és az erdőrészlet területének szorzata adja az első kivitel támogatási összegét.
- Az első kivitelhez kapcsolódó kiegészítő intézkedés támogatásának nagysága függ az engedélyezett kiegészítő intézkedés(ek)től, és a megvalósítani kívánt kiegészítő intézkedés mértékétől.
- Az ápolási támogatás nagysága függ a fafajtól, illetve attól, hogy a terület géppel járható vagy sem. A támogatási rendeletben megjelent táblázatból kiválasztva a megfelelő összeget, azt szorozni kell az erdőrészlet területével.
- A jövedelempótló támogatás is a táblázatban található normatív összeg és terület nagyságának szorzatából adódik.

A támogatási rendeletben és a támogatási kérelmet jóváhagyó határozatban a támogatási összegek Európában találhatóak, ugyanis az euróval kapcsolatos agromonetáris rendszernek a mezőgazdaságban való alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról és egyes rendeletek módosításáról szóló 1913/2006/EK bizottsági rendelet szerint az Európai Központi Bank által meghatározott, a

kifizetési kérelem benyújtása évének január 1-én irányadó átváltási árfolyamát kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a támogatási időszak alatt nem állandó az átváltási árfolyam, vagyis minden évben az aktuális árfolyamnak megfelelően kell az adott évi támogatási összeget forintban kifizetni.

24. Hogyan történik a támogatási kérelmek rangsorolása?

Amennyiben az országosan beadott összes igény meghaladja az adott évre jóváhagyott keretet, akkor a minden jogosultsági feltételnek megfelelő támogatási kérelmek pontozásra, és rangsorolásra kerülnek. A pontozás a támogatási rendelet 2. számú mellékletében közölt szempontok, és pontszámok alapján történik. A pontozás és rangsorolás erdőrésztelenként zajlik, a támogatási döntést a keretösszeg ismeretében erdőrésztelenként az MVH hozza meg. Előfordulhat, hogy a rangsorolás alapján az egy támogatási kérelemcsomagban beadott erdőrésztelenek közül **nem mindegyik** nyer támogatást!

25. Mikor értesül az ügyfél a kérelem jóváhagyásáról?

Az MVH a kérelem benyújtására nyitva álló időszak utolsó napját követő 3 hónapon belül bírálja el a kérelmet és közli döntését az ügyféllel.

26. Hogyan jutnak a támogatáshoz a helyt/ részben helyt adó határozattal rendelkező ügyfelek?

A támogatási kérelemre hozott helyt adó/részben helyt adó határozat alapján az ügyfél jogosult a kifizetést évente kérelmezni. A kifizetési kérelmek beadásának módjáról és idejéről az MVH évente közleményt ad ki. **Kifizetési kérelmet 2009. óta csak elektronikus úton – az ügyfélkapun keresztül – lehet benyújtani az Egységes Kérelem keretében május 15-ig.**

A jóváhagyó határozat alapján a következők szerint történik a támogatás kifizetése:

1. évben (telepítést követően): telepítés támogatása (alap + kiegészítő intézkedések)
1. évi ápolási támogatás
1. évi jövedelempótló támogatás
2. évben: 2. évi ápolási támogatás
2. évi jövedelempótló támogatás
3. évben: 3. évi ápolási támogatás
3. évi jövedelempótló támogatás
4. évben: 4. évi ápolási támogatás
4. évi jövedelempótló támogatás
5. évben: 5. évi ápolási támogatás
5. évi jövedelempótló támogatás
6. évtől évente: jövedelempótló támogatás (a támogatási határozat szerinti ideig)

27. Hogyan nyújtható be fellebbezés az elutasító határozattal szemben?

Az MVH döntésével szemben az ügyfél írásban fellebbezést terjeszthet elő a döntés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül (Ket. alapján). A fellebbezést az MVH Központi szervéhez címezve a területileg illetékes kormányhivatal erdészeti igazgatóságához írásban kell benyújtani.

28. Hogyan történik a mezőgazdasági területek erdősítése támogatást igénylő ügyfelek ellenőrzése?

A támogatási kérelmek teljes körű adminisztratív ellenőrzésen, illetve kiválasztott esetekben helyszíni ellenőrzésen esnek át. Az ellenőrzéseket az erdészeti igazgatóságok végzik.

29. Milyen lehetséges szankciókban részesülhetnek a termelők?

Az alábbiakban a jogszabályok szerinti jogkövetkezményeket ismertetjük:

1. Az erdőrésztletre támogatás nem fizethető ki, ha:
 - a) első évben az erdészeti hatóság az erdőtelepítés befejezését az Országos Erdőállomány Adattárba nem jegyezte be, arról nem hozott jogerős határozatot;
 - b) második évtől, amennyiben az igényelt erdőrésztlet az ingatlan-nyilvántartásban nem erdő művelési ágban van;
 - c) az erdőrésztletre vonatkozóan a kérelmező nem rendelkezik földhasználati jogosultsággal;
 - d) az erdőrésztletre vonatkozóan a kérelmezőt az illetékes erdészeti hatóság nem jegyezte be erdőgazdálkodóként.

2. A felvett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, és az érintett erdőrésztletre vonatkozó támogatási jogosultság megszűnik, ha:
 - a) az ügyfél valótlan tényeket közöl, adatot vagy adatokat eltitkol, vagy a támogatás céljának megvalósulásával kapcsolatos vizsgálatot vagy ellenőrzést akadályozza, ideértve azt az esetet is, ha adatszolgáltatási vagy fizetési kötelezettségét megszegi;
 - b) a támogatást más célra fordítják;
 - c) az ügyfél a támogatási feltételeket megszegi;
 - d) a támogatásra jogosult a támogatási időszakban a telepített erdőrésztlet területét, vagy annak egy részét engedély nélkül más célra igénybe veszi;
 - e) az erdőtelepítés a támogatásra jogosult hibájából hiúsul meg;
 - f) az ügyfél nem az engedélyben foglaltaknak megfelelően hajtja végre az első kivitel;
 - g) az első kivitel nem valósul meg a támogatási határozat jogerőre emelkedését követő második év május 15-ig;
 - h) az első kivitel és az esetleges pótlások nem igazolt származású erdészeti szaporítóanyaggal kerülnek megvalósításra;
 - k) az ügyfél a támogatási kérelem benyújtása előtt megkezdte az erdőtelepítést;
 - l) az ügyfél az erdő művelési ág ingatlan-nyilvántartási átvezetését nem kérelmezi az első kifizetési kérelem benyújtását követő év végéig,
 - m) az erdő-művelési ág ingatlan-nyilvántartásban történő átvezetése legkésőbb a negyedik kifizetési kérelem benyújtásának évében június 30-ig nem történik meg

3. A felvett ápolási támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, és az érintett erdőrésztletre vonatkozó támogatási jogosultság megszűnik, ha az ügyfél az első kivitel követő ötödik év végére:
 - a) nem biztosítja, hogy a főfafaj legalább 2 éves egyedeinek egyedszáma elérje az erdőtelepítési engedélyben meghatározott egyedszám 70 %-át, illetve védelmi rendeltetésű erdők esetében annak 50 %-át, és
 - b) az elegyarány nem felel meg az erdőtelepítési engedély szerinti célállománytípusnak.

- A jogosulatlanul igénybe vett támogatást a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő kamattal növelten kell visszafizetni.

4. Az ügyfél az adott erdőrésztletre eső első kiviteli támogatás összegének 10%-át köteles visszafizetni, amennyiben:
 - a teljes támogatási időszak alatt az erdőrésztlet határainak azonosíthatóságáról nem gondoskodik.

5. Ha a kérelemben megjelölt és a jóváhagyott célállomány a támogatási rendelet 2. számú melléklete szerinti pontnál alacsonyabb pontértékű célállománytípussal kerül megvalósításra, úgy az ügyfél az adott erdőrésztletre eső ténylegesen megvalósított célállomány első kivitele után járó támogatási összeg 85%-ára jogosult.

6. Ha az adott erdőrésztleten megvalósított adott kiegészítő intézkedésre vonatkozóan megállapításra kerül, hogy az ügyfél a kiegészítő intézkedéseket a támogatási rendeletben foglalt ellenére úgy hajtotta végre, hogy azok
 - a) funkciójuk ellátására alkalmatlanok, akkor adott erdőrésztleten az adott kiegészítő intézkedésre

vonatkozóan a támogatási jogosultsága megszűnik és a már kifizetett támogatás jogosulatlan igénybe vett támogatásnak minősül;

b) funkciójuk ellátására alkalmasak, de a támogatási rendelet 3. számú mellékletében meghatározott műszaki paramétereknek nem felelnek meg, akkor az ügyfél az adott erdőrészletre vonatkozó kiegészítő támogatásának 90%-ára jogosult.

7. A kiegészítő intézkedésre kifizetett támogatás 50%-a jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, ha az ügyfél a kerítést vagy villanypásztor az erdőtelepítés befejezését követő öt év elteltével nem távolítja el.

8. Ha az ügyfél köztesművelés ellenére jövedelempótló támogatást igényel, akkor adott évi jövedelempótló támogatásra nem jogosult, és az adott erdőrészletre vonatkozó támogatási jogosultsága megszűnik.

9. Amennyiben nem mezőgazdasági termelő ügyfél kiemelt jövedelempótló támogatást igényel, akkor

a) csak az alapszintű jövedelempótló támogatás 50%-ra jogosult, és

b) az addig felvett jövedelempótló támogatás alapszintű jövedelempótló támogatás 50%-án felüli része jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül.

10. Ha a támogatási időszak bármely szakaszában a támogatási feltételek teljesülésének elmaradása a támogatásra jogosult szándékos magatartásának következménye, úgy a támogatásra jogosult:

a) a rendelet alapján már felvett támogatást a jogosulatlanul igénybevett támogatásra vonatkozó szabályok szerint visszafizetni, továbbá

b) a szabálytalanságot megállapító határozat jogerőre emelkedésének évében, valamint az azt követő naptári évben e rendelet alapján támogatásban nem részesülhet.

11. Amennyiben kölcsönös megfeleltetés előírásainak megsértése miatt meg nem felelés kerül megállapításra, a támogatáscsökkentést a ténymegállapítás naptári évében benyújtott EMVA mezőgazdasági területek erdősítése támogatásra alkalmazni kell.

12. Ha a kifizetési kérelemben bejelentett terület és az adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés során megállapított terület közötti eltérés a megállapított területnél kevesebb, a terménycsoportra (azaz azonos támogatási hányad alá eső erdőrészletek csoportjára) megállapított támogatási összeg csökkentésre kerül az alábbiak szerint:

Amennyiben az eltérés a 3%-ot meghaladja, akkor a megállapított támogatásból az eltérés kétszeresére megállapított támogatási összeg levonásra kerül.

Amennyiben az eltérés a meghaladja a megállapított terület 20%-át, akkor a terménycsoportra támogatás nem folyósítható.

Amennyiben az eltérés meghaladja a megállapított terület 50%-át, akkor a kifizetési kérelemre támogatás nem folyósítható, és az eltérés területére számolt támogatási összeg áthúzódó szankcióként a ténymegállapítás naptári évét követő naptári év során benyújtott EMVA jogcímek és a 1782/2003/EK (közvetlen) jogcímek támogatásából levonásra kerül.

Figyelem! Az MVH a kifizetési kérelem adatait a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet szerinti adatbázis adataival összeveti, és a kimutatott túligénylések esetén az érintett földhasználókat a túligénylés tisztázására szólítja fel! Támogatás csak a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben támogathatónak minősülő területre folyósítható!

30. Milyen szabályai vannak az ügyfelek iratokba történő betekintésének?

Az ügyfél jogosult a támogatásra vonatkozó iratok megismerésére. Minden olyan iratba betekinthez, arról saját költségére másolatot készíthet, vagy kérhet, amely jogainak érvényesítéséhez, kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges, kivéve az iratnak azt a részét, amely más személyre vonatkozó olyan adatot tartalmaz, amelynek megismerésére nem jogosult. Az MVH korlátozhatja az iratbetekintést az ellenőrzés megkezdéséig, ha valószínű, hogy azok tartalmának megismerése a későbbi ellenőrzést megghiúsítaná.